

С. П. Корінний

Мічман

МІЧМАН (від англ. *midshipman*, буквально – людина середини корабля) – військове звання на флоті або у військово-морських силах низки країн. Спочатку його присвоювали морякам вітрил. флоту, які несли службу посередині палуби великих кораблів і забезпечували точне виконання командою наказів капітана чи вахтового нач., оскільки поставлені вітрила часто обмежували огляд середньої та носової частин палуби. Для отримання практич. досвіду на цю посаду часто призначали канд. у офіцер. чин – гардемаринів. Наприкінці 18 – на поч. 19 ст. М. повинен був відслужити не менше 3-х р., щоб отримати дозвіл скласти іспити на звання лейтенанта, у 19-му – 2 р., у 20-му – 9–10 місяців. Нині в більшості країн світу це звання в регуляр. флоті не використовують. У Великій Британії його надають курсантам старшого курсу військ.-мор. коледжу, в США – курсантам військ.-мор. училища чи академії. У Рос. імперії звання М. вперше введене 1716 як унтер-офіцерське. 1732–1917 (окрім 1751–58, коли М. знову відносили до унтер-офіцерів) це було перше офіцер. звання на флоті (відповідало поручику в армії). Його надавали гардемаринам, які успішно склали теор. та практичні іспити. М. призначали на посади штурманів малих бойових кораблів, командирів артилер. башт і плутонгів протимін. артилерії тощо. У ході Визв. змагань 1917–21 звання М. запроваджене у ЗС Української Держави наказом по Мор. відомству від 15 липня 1918 (відповідало сучас. званню старший лейтенант). За рад. часів військ. звання М. введене постановою РНК СРСР від 30 листопада 1940 як вище звання для старшин ВМФ, мор. частин прикордон. і внутр. військ. Після запровадження 1972 у ЗС СРСР інституту прапорщиків та М. військовослужбовці у цьому званні стали окремою категорією особового складу ВМФ і мор. частин прикордон. військ. За своїм служб. становищем, обов'язками та правами вони мали статус, близький до молодших офіцерів, були їхніми найближчими пом. і нач. для матросів та старшин одного з ними корабля (частини). У ВМС України Законом «Про військовий обов'язок і військову службу» (1992) встановлено звання М. і старший М.

Бібліографічний опис:

Мічман / С. П. Корінний // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-68006>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).